

A prostitúció

DR. SCHREIBER EMIL¹

A prostitúció FOGALMÁNAK SZABATOS MEGHATÁROZÁSÁRA irányuló kísérlet épp oly régi, mint maga a prostitúció. A meghatározás mindig azon nézőpont szerint történt, amelyből a prostitúciót bírálták és tárgyalták. Ezért természetes, hogy a moralista másképp állapítja meg a prostitúció fogalmát, mint a szociológus, az orvos más eredményre jut, mint a jogász, és az elmélet másképp fogja fel a prostitúció lényegét és terjedelmét, mint a gyakorlat embere.

A prostitúció kifejezés, némelyek szerint nem latin, hanem görög eredetű, mert már a prostitúció legrégebbi törvényhozója, Solon a bordélyház előtt ácsorgóknak nevezi a kéjnéket. A latin prostare szó, amelyből a mai prostitúció szó keletkezett, csak utánképzése a görög prostatai kitételnek, és nyilvános helyre való kiállást, megvásárolhatóságot jelentett.

Klasszikus szabatossággal határozza meg a prostitúció fogalmát a római jog, elsősorban Ulpianus. Szerinte prostituált az a nő, aki pénzszerzés céljából, vagy enélkül is, magát vagy más nőket, nyilvánosan vagy titokban több férfinak válogatás nélkül átengedi. A digestákban pedig ugyancsak Ulpianus a nyilvánosan (palam), válogatás nélkül (sine delectu) és pénzért (pecunia accepta) űzött nemi érintkezést minősíti prostitúciónak. [...]

Ma már senki sem vonja kétségbe, hogy a prostitúció a házasságon kívüli nemi érintkezés eseteinek teljesen különálló csoportját képezi és annak fogalmát oly általános kitételekkel mint erkölcstelenség vagy fajtalanság, megállapítani nem lehet.

A prostitúció leglényegesebb alkotó elemét ma is a pénzszerzési szándékban, azaz a prostitúció gyakorlásának keresetszerűségében, tehát abban kell keresnünk, hogy valamely nő ezt mint egyedüli vagy főfoglalkozást mint élethivatást kereset céljából űzi, még pedig nem alkalomszerűen, hanem állandóan. A válogatásnélküliség és a nyilvánosság nem tekinthetők pontos ismérveknek, mert ha a magánosan lakó, jobb viszonyok között élő prostituált nő néha megválogatja vendégeit, azért épp oly kevésbé vehető ki a prostituáltak sorából, mint az a nő, aki be nem vallottan, azaz bejegyzés

¹ Államrendőrségi tanácsos, rendőri szakíró (1863–?).

nélkül, tehát titkosan, de azért beigazolható módon pusztán keresetszerű prostitúcióból tartja fenn magát. [...]

Meg kell még jegyeznünk, hogy a prostitúció fogalma alá tartozóknak csakis az ily foglalkozást űző nőket tekinthetjük. Ezt a felfogást találjuk nemcsak a római jogban és az ehhez csatlakozó kánonjogban és germán jogban, hanem a modern büntetőjogban is. A prostitúció tiltó és büntető rendelkezéseit mindenütt csak a nőkkel szemben és csak olyan esetekben alkalmazták, amidőn a nemi érintkezés külön nemhez tartozó egyének között történt. Az oly férfiakkal szemben, akik természetellenes nemi hajlamok kielégítésére pénzért vállalkoznak, az egyes országok büntető törvényei tartalmaznak rendelkezéseket. [...]

A francia köztársaság a túlságosan elterjedt nemi betegségek terjedését meggátlandó, 1796. évben rendelte el legelőbb a kéj nők rendszeres orvosi vizsgálatát. Napóleon császársága alatt ezt a rendelkezést ugyan felfüggesztette, de az 1826. évben azt újból életbe léptették és azóta Európának majd minden államában rendszeresítették.

Ez a szabályozás – amit a szakirodalomban meghonosult reglementáció kifejezéssel jelölünk meg – végeredményében azt a célt szolgálja, hogy a megbetegedett prostituált nők, betegségük tartamára a forgalomból kikerüljenek és kényszergyógykezelésben részesüljenek. Ez természetesen csak akkor vihető keresztül, ha ismerjük a hivatásos kéj nőket és meg tudjuk állapítani, hogy ezek közül melyik kéj nő beteg.

Ezen gondolatmenet szerint van berendezve mindenütt a kéj nők ellenőrzési rendszere: a reglementáció, amely az egyes országok szokásai, törvényei és a helyi viszonyok szerint kisebb-nagyobb eltérést mutat ugyan, de lényegében ugyanazon elvet és érdeket szolgálja. A reglementáció lényege mindenütt az, hogy azok a nők, akik maguk bevallják, vagy akikre nézve beigazolást nyer, hogy a prostitúciót keresetből űzik, a rendőrség nyilvántartó jegyzékébe kerülnek, azaz bejegyeztetnek. Ezek rendszeres és állandó orvosi vizsgálat alatt állanak és betegség esetén kényszergyógykezelésben részesülnek. Ezen közegészségi ellenőrzésen kívül a bejegyzett nők, még a reájuk vonatkozó erkölcsrendészeti szabályok betartása céljából, rendőri felügyelet alatt is állanak.

A reglementáció alapelvei

Mindenütt, ahol a prostitúciót megtűrik és szabályozzák, a következő főbb kérdések nyomulnak előtérbe, amelyek az egész szabályozásnak elvi alapját képezik.

1. Milyen alapon történjék a kéjnők bejegyzése?
Önkéntes jelentkezés vagy kényszerbejegyzés útján?
2. Az engedélyezett prostitúció különféle rendszerei
Magánlakó, bordélyos kéjnők vagy egyes rendszer.
3. Magánkéjnők lakásviszonyai.
4. Az orvosi vizsgálat és a beteg kéjnők gyógykezelése.
5. Fiatalkorú nők prostitúciója.
6. A titkos kéjelgés meggátolása.

[...]

Tagadhatatlan, hogy kedvezőtlen szociális viszonyok elősegítik és növelik a prostitúciót. A városokból származó prostituált nő legszűkösebb viszonyok és nélkülözések között nő fel, nevelésére alig fordítanak gondot. A szűkös lakás, ahol az összezsúfolt párok leplezetlenül űzik a nemi érintkezést, a környezet káros befolyása a szeméremérzetet és a nemi becsületérzést korán kiöli a serdülő leányokból és csakhamar azt a meggyőződést érleli meg bennük, hogy testük fölött szabadon rendelkezhetnek.

A nagyvárosi kereseti viszonyok és munkahelyek is bő alkalmat nyújtanak a prostitúció terjedésére és pedig nemcsak a nagyvárosi, hanem a vidékről felérkező nők körében is. Ez utóbbiaknál még növeli a veszélyt a tapasztalatlanság, a viszonyok, emberek és a leánykerítők ezerféle furfangjának nem ismerése.

A nagyvárosi élet a legeredményesebb tényezője a prostitúcióra csábításnak. Jólét és nyomor, túlfinomult ízlés és erkölcsi eldurvultság, csupa szélsőség és éles ellentét kerül itt össze egymás veszedelmes, káros befolyású közelségébe. Az emberiség őskorától kezdve mindig a nagyvárosok voltak a prostitúció telephelyei és terjesztői. Itt keletkeztek és keletkeznek ma is az alkalmak, ahol a prostitúció születik. Az élvezetek helyei, multságok, tivornyák tanyái, a lázas utcai élet, az éjjeli élet sokféle csábító alkalma, a nőtlen férfiak százezrei, a sok szórakozást kereső idegen stb. csupa olyan tényező, amely nagyra növeli a prostitúciót.

[...]

Tehát a nemi ösztöntől hajtott férfiak részéről mutatkozó kereslet az egyik fő oka a prostitúciónak. Ezt a körülményt a nőmozgalom zászlóvivői bőségesen kihasználják annak beigazolására, hogy a férfi brutális kéjvágya az egyedüli számba vehető oka a prostitúció keletkezésének és akadályá annak, hogy az valaha megszüntethető legyen. Pedig ez a felfogás is egyoldalú, túlzásba menő, azért téves. [...]

A prostitúció is a kereslet és kínálat törvényének van alávetve és a kereslet itt a férfi részéről történik. Ezt a keresletet pedig az ember ősi, hatalmas érzetéből, a nemi ösztönből fakadó vágy és hiányérzet idézi elő. Ezt pedig a nemi kielégítés legitim módja: a házasság teljesen fedezni és kielégíteni nem képes. [...]

A nagyvárosi utcai prostitúció azután már maga képezi a kínálatot, amely tolakodó, csábító fellépése által a serdülő ifjak ezreiben felébreszti a nemi ösztönt és ezeket a prostitúció igénybevételére csábítja.

Így keletkezik az örökös körforgás: a férfi elcsábítja a nőt, a nő azután bűnre csábítja a férfit, aki ezt ismét előlről kezdi az évezredek, ismert formula szerint.

[...]

Egyáltalában nem az intellektuális, hanem az erkölcsi gyengeség az, ami a nőket a prostitúció karjaiba kergeti, ezt pedig a magasabb intelligencia sem képes mindig ellensúlyozni.

Az 1916. évben Budapesten újonnan bejegyzettek megelőzőleg a következő foglalkozásokat úzték:

	1923	1924	1925
cseléd	90 = 33,1%	52 = 33,1%	39 = 31,4%
gyári munkásnő, ipari alkalmazott	44 = 16,2%	20 = 12,7%	14 = 11,6%
keresk. alkalmazott, pincérnő és egyéb hasonló foglalkozású	51 = 18,8%	36 = 22,9%	31 = 25,6%
színésznő, artista	0	2	2
nevelőnő	1	1	0
háztartásbeli	62 = 22,8%	35 = 22,3%	26 = 21,5%
foglalkozás nélküli	0	1	0
egyéb	24	10	10
	272	157	121

(Budapest, 1917. 3-5., 9., 56-57., 91.)